

PROSPECTIE MET INGREEP IN DE BODEM AAN DE HAND VAN PROEFSLEUVEN EN PROEFPUTTEN TER HOOGTE VAN DE KERKSTRAAT EN MARKT TE RUMST (PROV. ANTWERPEN)

NOTA

PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

ABO Archeologische Rapporten 1756

Rapport opgemaakt door: Bénédicte Cleda

Kontichsesteenweg 38

B-2630 Aartselaar

April 2022

Dossiernr. intern: 32537.R.01

Dossiernr. extern: K-09041

Projectode AOE: 2022A46

INHOUD

1	Gemotiveerd advies	4
2	Behoud in situ.....	6
2.1	Afbakening site	6
2.2	Waardering archeologische vindplaats.....	6
2.3	Strategie tot behoud in situ	7
2.4	Technische vereisten.....	7
2.5	Competenties uitvoerder	8
2.6	Risicofactoren bij uitvoering	8
3	Kwaliteitscontrole en ondertekening.....	9

LIJST VAN FIGUREN

Figuur 1: Luchtfoto met de afbakening van de onderzoeksgebied	6
Figuur 2: Beslissingsboom bij de afweging voor noodzaak tot verder onderzoek (bron: CGP 2019)	7

1 GEMOTIVEERD ADVIES

Het vooronderzoek met ingreep in de bodem bracht een aantal funderingsmuren, grondsporen, ophogingslagen en verstoringen aan het licht. Er werden in totaal tien proefsleuven en twee proefputten aangelegd. Er werden zeven proefsleuven van 2m breed aangelegd in de zone Markt, waarvan vijf in het grote park dat zich in het westen van de zone situeert, één ter hoogte van de parkeerstrook op het marktplein en één van 4m breed in het oostelijk gelegen parkje van zone Markt. In de zone rond de kerk werd er één proefput aangelegd op het kerkplein voor de kerk, één proefput ten zuidoosten van de kerk ter hoogte van het koor, één proefsleuf ten noorden dwars op de kerk, één proefsleuf ten noordoosten schuin langs de kerk en één proefsleuf ten zuiden van de kerk evenwijdig aan de kerkgevel. Hierbij werd enigszins afgeweken van het programma van maatregelen. Omwille van obstakels op het terrein konden in zone Markt niet alle sleuven worden aangelegd zoals voorzien. Gezien er in de groenzone rond de kerk slechts een zeer beperkte bodemingreep zou plaatsvinden werd geopteerd om één sleuf ten noorden van de kerk niet uit te voeren en in plaats daarvan een extra proefput aan te leggen op het kerkplein voor de kerk om de verstoring gedetecteerd tijdens het booronderzoek in kaart te kunnen brengen.

Er werd tijdens het proefsleuven- en proefputtenonderzoek in al de werkputten een sterk verstoorde bodem tot minstens 1m-MV, veroorzaakt door de afbraak van oude structuren, afgraving en nivellering van het marktplein en straataanleg enerzijds en de ruiming van het voormalige kerkhof anderzijds, vastgesteld. Er werden antropogene sporen en resten aangetroffen. Het gaat enerzijds om structuren die gelinkt kunnen worden aan de voormalige kasteel- en schoolsite en anderzijds om mogelijk antropogene grondsporen die misschien aan de historische dorpskern van Rumst gerelateerd kunnen worden. Er kwamen ook verstoringen voor die verband hielden met de aanleg van leidingen en rioleringen. Er werden geen vondsten gedaan of menselijke resten ingezameld. Er kunnen zich echter nog menselijke resten op een dieper niveau bevinden. Deze kunnen in situ bewaard blijven aangezien ze niet geraakt zullen worden door de geplande werkzaamheden en er voldoende buffer is.

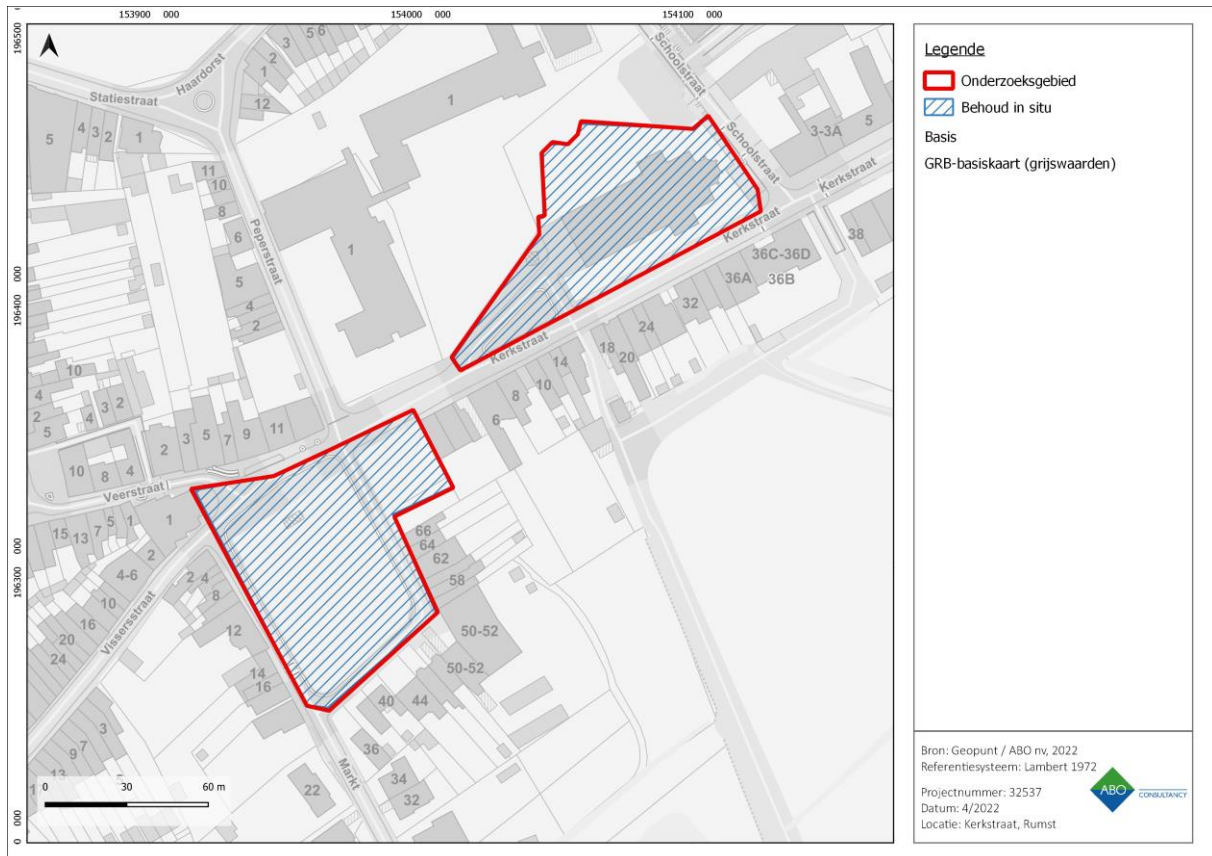
Op basis van de bureaustudie werd het archeologisch potentieel als matig ingeschat voor de groenzone rondom de kerk, met voornamelijk kans op sporen met betrekking tot het voormalige kerkhof. De ruimingsactiviteiten hebben echter de sporen van begravingen met uitzondering van de betonnen grafkelders, volledig teniet gedaan. Het archeologisch potentieel in de zone Markt werd ook matig bevonden omwille van de verstoringsgraad van de parken, pleinen en straten ter hoogte van Markt. Inderdaad, de archeologische resten waren schaars, maar de dieperliggende weermuur van het kasteel van Rumst werd wel aangetroffen. Mogelijke kuilen en/of paalsporen (ca. 1,4m-MV), de kasteelgracht (ca. 1,2m-MV) en de funderingen van de brede weermuur van het kasteel (ca. 2m-MV) bevonden zich onder het verstoringspakket en ruim onder de geplande verstoringsdiepte, waardoor deze resten *in situ* bewaard kunnen blijven zonder bijkomende maatregelen. Bij een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd door Triharch in 2021 in het kader van een wetenschappelijke vraagstelling op dezelfde locatie als het proefsleuven- en puttenonderzoek ter hoogte van de verdwenen kasteelsite, werden naast grondsporen (ca. 1,4m-MV) die zich onder de A-horizont (ca. 1,3m-MV) bevonden, ook muurresten gevonden van de voormalige school waarvan de bovenkant zich tussen 57 en 77cm-MV situeerde. De bovenkant van de boogvormige constructie die in beide onderzoeken werd aangetroffen bevond zich op 64cm-MV. Gezien de geplande werken voornamelijk ophoging en minimale afgraving (max. 25cm) ter hoogte van de oude en nieuwe paden zullen inhouden, zullen deze ingrepen aangezien er op die manier een buffer van 30 à 50cm gegarandeerd kan worden, de archeologische resten niet raken.

Bijgevolg laten de geplande werkzaamheden het behoud in situ van de archeologische resten toe en wordt het onderliggend erfgoed voldoende beschermd.

2 BEHOUD IN SITU

2.1 AFBAKENING SITE

De afbakening van de site komt overeen met de afbakening van het onderzoeksgebied (ca. 10.675m²). Dit betreft zone Markt (ca. 5.900m²) en zone kerk (ca. 4.775m²).

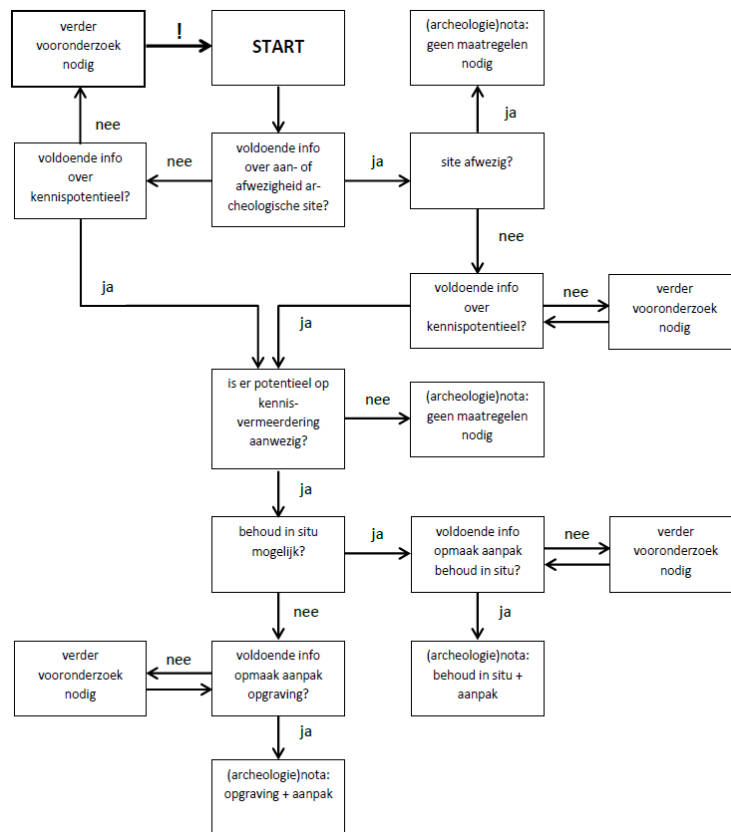

Figuur 1: Luchtfoto met de afbakening van de onderzoeksgebied

2.2 WAARDERING ARCHEOLOGISCHE VINDPLAATS

De resultaten van het vooronderzoek met ingreep in de bodem toonden aan dat er zich ter hoogte van het onderzoeksgebied archeologisch relevante sporen en resten bevinden, de aanwezigheid van een archeologisch vindplaats werd vastgesteld. De archeologische niveau's bevinden zich op een diepte van 57-77cm-MV (muurresten schoolsite) en op een diepte van 130cm-MV (grondsporen). Na de uitvoering van de proefsleuven werden de plannen van de initiatiefnemer die nog niet definitief waren, bijgesteld in functie van het bewaren van erfgoed. Op basis van deze plannen en maatregelen vinden er geen ingrepen op het onderzoeksgebied plaats, die een bedreiging zouden vormen voor de aanwezige erfgoed, aangezien er voornamelijk opgehoogd en zo weinig mogelijk afgegraven zal worden.

Volgens de Code van Goede Praktijk paragraaf 5.2 dient na elke fase van het onderzoek te worden afgewogen of verder archeologisch onderzoek noodzakelijk is. Bij deze afweging kan men beroep doen op een beslissingsboom.

Figuur 2: Beslissingsboom bij de afweging voor noodzaak tot verder onderzoek (bron: CGP 2019)

Voor het onderzoeksgebied werd deze afweging gemaakt. De toekomstige werken zullen geen potentieel archeologische waarden raken:

Is er voldoende informatie over de aan- of afwezigheid van een archeologische site ?	Ja
Is de site afwezig?	Nee
Is er voldoende informatie over het kennispotentieel?	Ja
Is er een potentieel tot kennisvermeerdering aanwezig?	Ja
Is behoud in situ mogelijk?	Ja
Is er voldoende informatie voor de aanpak van in situ?	Ja

➔ **Gevolg:** Einde vooronderzoek, **Resultaat:** een programma van maatregelen voor behoud in situ.

2.3 STRATEGIE TOT BEHOUD IN SITU

Er dienen geen verdere aanpassingen te gebeuren. Conform het bijgestelde plan van aanpak in functie van het bewaren van erfgoed, worden geen archeologisch waardevolle lagen en sporen geraakt en kunnen de geplande werken verder uitgevoerd worden.

2.4 TECHNISCHE VEREISTEN

De uitvoerder verbindt er zich toe zich aan de plannen en bijhorende werkwijze te houden. Dit houdt in dat het terrein zoveel mogelijk opgehoogd zal worden of dat er op het maaiveldniveau zal gewerkt worden en dat er waar nodig niet dieper mag worden gegraven dan 25cm om voldoende buffer met de sporen te garanderen. Dit houdt ook in dat er in het parkje waar de iets hoger gelegen archeologische resten gevonden werden, enkel met een kraan van klein tonnage gewerkt mag worden (minigraver) en dat het terrein niet met zware werfvoertuigen mag betreden worden.

2.5 COMPETENTIES UITVOERDER

De uitvoerder van de grondwerken dient niet te beschikken over specifieke competenties.

2.6 RISICOFACTOREN BIJ UITVOERING

Bij de toekomstige plannen worden er geen risicofactoren voorzien.

3 KWALITEITSCONTROLE EN ONDERTEKENING

Naam	Functie	Handtekening	Datum
Patrick Hambach	General Director		28/04/2022
Toon Moeskops	Business Unit Manager		28/04/2022
Anouk Van der Kelen	Archeoloog/ Kwaliteitsverantwoordelijke		28/04/2022